

İİBF ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE DERSLERİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ: AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ*

Dr. Öğr. Üyesi Fatma TEMELLİ**

Araştırma Makalesi / *Research Article*

Muhasebe Bilim
Dünyası Dergisi
Özel Sayı 2018; 20, ös701- ös720

ÖS
701

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan ve geleceğin muhasebecisi olabilecek meslek mensubu adayları olan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) öğrencilerinin aldıkları muhasebe derslerinde teknolojiye ne kadar faydalandıklarını ve bu konudaki görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmanın ana kümesini 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF’de öğrenim gören ve çeşitli muhasebe derslerini alan İşletme, İktisat, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü son sınıf lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak anket uygulanmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, t-testi, Anova analizi yapıp, istatistiksel önem düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Dersleri, Muhasebe Eğitimi, Teknoloji Kullanımı, İİBF Öğrencileri.

JEL Sınıflandırması: M40, M41, M49

* Makale gönderim tarihi: 20.06.2018; Kabul Tarihi: 31.07.2018

13-15 Eylül 2018 tarihlerinde MODAV tarafından Nevşehir’de düzenlenen 15. Uluslararası Muhasebe Konferansı’nda bildiri olarak sunulmuş bu çalışma, önerilen düzeltmeler doğrultusunda yeniden hazırlanmıştır.

** Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı, ftemelli@agri.edu.tr, orcid.org/0000-0001-7436-5289

Atıf: Temelli, F. (2018). İİBF öğrencilerinin muhasebe derslerinde teknoloji kullanımı ile ilgili görüşleri: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi örneği. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20 (Özel Sayı), ös701-ös720

VIEWS OF STUDENTS OF FEAS CONCERNING THE USE OF TECHNOLOGY IN ACCOUNTING LESSONS: AGRI IBRAHİM CECEN UNIVERSITY EXAMPLE *

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the extent of use of technology in the accounting lessons of the students of Faculty of Economics and Administrative Sciences (FEAS), who are candidates of future accountant profession and receive accounting education at graduate level, and to determine their views in this issue. The universe of this study is comprised of final year undergraduate students of Business, Economics, Political Science, and Public Administration, who are attending the FEAS in Agri Ibrahim Cecen University at the spring term of the 2017-2018 education year. A survey was implemented as the data collection tool. In the analysis of the data, number, percentage, mean, standard deviation, t-test and Anova analysis were used, and the statistical significance level was accepted as 0.05. SPSS 22 package program was used in the analysis of the data.

Keywords: Accounting Lessons, Accounting Education, Use of Technology, FEAS Students.

JEL Classification: M40, M41, M49

1. GİRİŞ

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinde (BİT) yaşanan gelişmeler eğitim-öğretimle ilgili süreçlerde birtakım değişikliklere sebep olmuştur. Bu değişim, eğitim-öğretim araçları, öğrencilerin ders dinleme, not tutma ve ödev yapma alışkanlıkları, başarı ölçme ve değerlendirme gibi birçok konuda etkisini göstermiştir (Güneş vd. 2017, 368). “Bilgi ve İletişim Teknolojileri”; bilginin iletilmesi, saklanması, oluşturulması, paylaşılması veya değişimi için kullanılan dijital teknolojileri ifade etmektedir. Bu teknolojiler; radyo, televizyon, video, DVD, telefon, uydu sistemleri, bilgisayar ile ağ donanım / yazılımlarını, ayrıca bu teknolojiler tarafından sağlanan video-konferans ve elektronik posta gibi araç ve hizmetleri içermektedir (UNESCO 2006, 14).

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin ilk uygulama alanlarından birisi de muhasebe olmuştur. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin muhasebe işlemlerinde kullanılmaya başlanması nedeniyle, muhasebe meslek elemanlarının işletme faaliyetleri içinde etkinlikleri de artmıştır (Karalar 1995, 166). İşletmeler muhasebe işlemlerini bilgisayarlarla yapmaya başladıktan sonra, uygun bilgisayar sistemi ve muhasebe paket programı kullanmaya başlamışlardır (Uçar ve Ertürk 1999, 8). Bu bağlamda, muhasebe bilgisini üretecek olan meslek mensuplarının istenilen zamanda ve nitelikte bilgi üretebilmesi için teknolojiyi de iyi kullanabiliyor olması gerekmektedir. Muhasebe meslek mensuplarının, henüz birer aday iken teknolojik konularda kendilerini geliştirmeleri önemlilik arz etmektedir. Bu açıdan, meslek eğitiminin verildiği aşamalardan biri olan üniversitelerde almış oldukları teknoloji eğitimi veya aldıkları eğitimlerde kullanılan teknolojiler, muhasebe meslek mensuplarının teknoloji konusundaki bilgi ve becerilerini

etkileyecektir (Fidan ve diğlerleri 2015, 35).

Bu çalışmanın amacı, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) son sınıf öğrencilerinin, şimdiye kadar aldıkları muhasebe derslerinde teknolojiden ne kadar faydalandıklarını, muhasebe derslerinde hangi teknolojik donanım ve yazılım araçlarının mutlaka kullanılması gerektiği ile ilgili görüşlerini, muhasebe dersleri veren öğretim elemanının/elemanlarının hangi teknolojik ders materyallerini kullandıkları ile ilgili görüşlerini belirlemek ve dersi veren öğretim elemanının/elemanlarının teknolojiyi kullanma düzeyi hakkında bir tespitte bulunmaktır. Bu amaçla, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF’de son sınıfa kadar muhasebe dersi/dersleri almış olan İşletme, İktisat ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü son sınıf öğrencilerine yönelik bir anket uygulanmıştır. Bu çalışma, çeşitli illerdeki üniversitelerde yapılan bu tür çalışmaların Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi bünyesinde yapılmamış olması yönüyle literatürdeki diğler çalışmalardan farklılaşmakta ve bu yönüyle özgünlük kazanmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın literatürdeki boşluğu tamamlayacağı ve benzer çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. MUHASEBE EĞİTİMİ

Küreselleşen dünyada bilgi ve iletişim teknolojileri hızla gelişmiş ve önem kazanmıştır. Bir bilgi sistemi olan muhasebe de çeşitli karar alıcılara iletmek üzere, finansal verileri bilgiye dönüştürmek için tasarlanan insan, süreç ve donanım gibi kaynaklar toplamıdır (Bodner ve Hopwood 1993, 2).

Son zamanlarda yaşanan gelişmeler muhasebe bilgi sisteminin önemini daha da arttırmıştır. Özellikle Enron olayı ve bu olayın yansımaları işletme yönetiminden muhasebeye, denetime, raporlamaya ve muhasebe standartlarına kadar birçok alanı, çeşitli önlemlerin alınması ve kalitenin artırılması açısından olumlu anlamda etkilemiştir (Zaif ve Ayanoğlu 2007, 117).

Dünyada söz sahibi olan ülkelerin güçlü bir ekonomik yapıya sahip olduğu görülmektedir. Ekonomik değer yaratan nitelikli işgücünü yetiştirebilmek ancak etkin bir eğitim sistemi ile mümkündür (Fındık 2016, 5). Günümüzün sosyal ve ekonomik şartlarındaki değişmelere ve gelişmelere adapte olacak yetenekte ve bilgide muhasebe meslek mensubu yetiştirmenin ana yolu etkin bir muhasebe eğitiminden geçmektedir. Muhasebe alanında yaşanan gelişmeler, muhasebe eğitimini etkin kılacak yeni yöntem arayışlarını da beraberinde getirmektedir (Zeytin 2016, 107-108).

Eğitim, öğretim ve öğrenme süreçlerinin sonucu olarak ifade edilebilmektedir. Öğretim, bir amacın planlı bir şekilde gerçekleştirilmesi için yürütülen faaliyetler olup, öğrenci ile eğitimci arasındaki etkileşimden oluşmaktadır. Dolayısıyla, eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için, öğretim sürecinin başarılı bir şekilde sonuçlandırılması ile birlikte öğrenmenin de gerçekleşmesi gerekmektedir (Zaif ve Karapınar 2002, 111). Öğrenme ise, doğumla başlayıp hayat boyu devam eden ve kişisel özelliklere göre farklılık gösteren bir süreçtir (Tatar ve Tatar 2007, 126).

Muhasebe eğitimi; işletme kararları için gerekli olan bilgilerin belirlenmesi, toplanması,

işlenmesi, doğruluğunun denetlenmesi, raporlar halinde özetlenmesi ve raporlanan bilgilerin karar alma sürecinde nasıl kullanılacağı konusunda öğrencinin bilgilendirilmesi ve bu bilgilerin uygulanması konusunda öğrenci yeteneğinin gelişen bilgi teknolojilerinden de yararlanarak geliştirilmesidir (Gökçen 1998, 43). Muhasebe eğitiminin amacı ise; sahip olduğu bilgileri kullanabilen, yorumlayabilen ve bu bilgilerin gerek ulusal yasal düzenlemelerle, gerekse uluslararası düzeydeki uygulamalarla bağlantısını kurabilen meslek mensupları yetiştirebilmektir (Zaif ve Karapınar 2002, 132).

Muhasebe eğitimi, sadece muhasebeye yönelik bilgi kazandırılması değil, aynı zamanda bu bilgilerin kullanılmasıyla ilgili yöntem ve kuralların öğrenilmesi ve uygulanmasıyla başarıya ulaşmayı sağlayacak bir eğitim sürecidir (Demirkan 2001, 54).

Muhasebe eğitiminin durumu ve niteliği, muhasebe mesleğinin imajını doğrudan etkilemektedir. Gelişen dünyada muhasebe mesleğinin elde edeceği konum açısından verilen eğitimin kalitesi son derece önemlidir (Çukacı ve Elagöz 2006, 147).

Ülkemizde üniversitelerdeki muhasebe eğitimi, yoğun olarak İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri (İİBF) ile Meslek Yüksekokullarında (MYO) verilmektedir. Üniversitelerin bu birimlerinde öğrenim gören öğrencilerin teorik muhasebe alt yapıları bilgi teknolojileri ile desteklenmelidir. Çünkü, günümüzde muhasebe işlemlerinin bilgisayar ortamında gerçekleştirildiği ve bölgeler arasında farklı muhasebe paket programları kullanıldığı dikkate alındığında bu durum önemlilik arz etmektedir. Bununla birlikte, işletmelerin bilgi ve iletişim teknolojilerini çok iyi bilen ve uygulayan muhasebe elamanlarına ihtiyacı artmaktadır. Bu nedenle, muhasebe eğitimi sırasında öğrencilere temel bilgisayar, internet ve yeni versiyonları ile muhasebe paket program dersleri güncel bilgilerle desteklenerek verilmelidir. Bütün bunlar yapılırken, muhasebe derslerini veren öğretim elemanının da dersi yürütürken bilgi teknolojilerden faydalanabilmesi için kendilerini sürekli olarak yenilemeleri, piyasanın ihtiyaçlarını bilmeleri ve buna göre öğrenci yetiştirmeye gayret etmeleri gerekmektedir (Bekçi ve diğerleri 2006, 168).

Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) tarafından yayınlanan yayınlarda, muhasebe meslek mensupları ile ilgili beklentiler ve bu beklentileri karşılayacak eğitimlere geniş yer verilmektedir. Buna göre muhasebe mesleği eğitimi, akademik çevrede en azından lisans düzeyinde veya bir mesleki çalışma esnasında gerçekleştirilmelidir. Bu eğitimlerde adayların mesleki bilgi, mesleki beceriler ve mesleki değerler ve etik bir tutuma sahip olması beklenmektedir (Fidan ve Subaşı 2015, 91). Bu kapsamda yayınlanan uluslararası eğitim standartlarına göre, muhasebe mesleği eğitimi kapsamında meslek mensubu adaylarına üç ana başlık altında bilgi aktarılmalıdır (IFAC 2010):

- Muhasebe, finans ve ilgili bilgi,
- Organizasyon ve iş bilgisi,
- Bilgi teknolojisi (BT) bilgisi ve yeterlilik.

Yukarıda belirtilen konuların belirtilen sırada tamamlanması zorunlu değildir. Örneğin;

mesleki muhasebe eğitimi, bir üniversite derecesi ile elde edilirken genel eğitimin yanında tamamlanabilir veya üniversite derecesi düzeyinde başka bir program tamamladıktan sonra üst düzey bir program içinde de elde edilebilir. Önemli olan, tüm bu konu içeriklerinin muhasebe meslek mensubu adaylarının eğitimi süresince verilmesidir. Bazı konular, programdaki diğer konular ve unsurlarla birleştirilebilir. Örneğin; bilgi teknolojileri konuları muhasebe derslerinin içine dâhil edilebilir. Bu durum, öğrenme sürecini anlamalarına da yardım edebilir (Fidan ve Subaşı 2015, 91).

3. MUHASEBE EĞİTİMİ VE TEKNOLOJİ

Bilgi teknolojisindeki gelişmeler ve bunların mesleğe yansımaları sonucunda, muhasebe meslek mensuplarının bilgisayarı etkin ve verimli kullanabilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu nedenle, verilecek muhasebe eğitiminde öğrencilere bilgisayar mantığı ve bilgisayar kullanımı, doğru öğretim yöntemleri belirlenerek kazandırılmalıdır (Demirkan 2001, 62).

Bilgisayarların muhasebe eğitiminde kullanılması 1970’li yıllara rastlamaktadır. Bu konuda ilk çalışmayı yapanlardan biri olan Anderson (1976), yönetim muhasebesi derslerinde bilgisayar kullanmış ve öğrencilerin tepkilerinin oldukça olumlu olduğunu tespit etmiştir. Throckmorton ve Talbot (1978) ise, finansal tablolar analizi dersinde bilgisayar kullanmış ve bu uygulamanın geleneksel yaklaşımdan daha iyi olduğu sonucuna varmıştır. Friedman (1981) ise, muhasebeye giriş dersinde bilgisayar kullanmış ve bilgisayar kullanan grubun geleneksel anlamda ders alan gruptan daha yüksek notlar aldığını tespit etmiştir (Helmi 2001: 102’den aktaran: Çankaya ve Dinç 2009, 30).

Türkiye’de muhasebe eğitiminde teknolojik araçların kullanımı ile ilgili yapılan bir çalışmada, lisans eğitiminin büyük ölçüde teorik içerikli geleneksel yaklaşımlı olduğu ve bilgisayarlı eğitimle desteklenmesi gerektiği, derslerde görsel materyallerin önemli olduğu ve bilgi teknolojilerine dayalı muhasebe eğitiminin yeterli düzeyde verilmediği sonucuna varılmıştır (Hatunoğlu 2006, 193).

Eğitimde kullanılan yöntemler üzerinde, teknolojik gelişmelerin ve özellikle bilgisayar teknolojisinin çok büyük bir etkisi vardır. Derslerde görsel materyaller büyük öneme sahiptir. Yapılan araştırmalar, görsel materyallerle öğrenmenin eğitim amacına ulaşmada çok daha verimli olduğunu ortaya koymuştur (Karapınar 2001, 216; Boyd ve diğerleri 2000, 38). Öğrencilerin bu sürece dâhil edilmeleri, verilen projelerle aynı ve/veya benzer çalışmaları yapmaları ve bunu derste sunmalarının sağlanması durumunda, muhasebe eğitiminde bilgisayarlardan veya bilgi teknolojilerinden daha etkin bir şekilde yararlanılmış olacaktır (Hatunoğlu 2006, 193). Nitekim, zaman sabit tutulmak üzere insanlar, okuduklarının %10’unu, işittiklerinin %20’sini, gördüklerinin %30’unu, hem görüp hem işittiklerinin %50’sini, söylediklerinin %70’ini, yapıp söylediklerinin %90’ını hatırlamaktadırlar (Şimşek 1997, 32).

Öğretilen bilgilerin teknoloji ile destek görmesi, öğrencilerin gelecek konusunda donanımlı olmaları önem arz etmektedir. İçinde bulunduğumuz teknoloji dünyasında, muhasebe eğitiminin de kapsamı ve amacının bu yönde değişmesi yadsınamaz bir gerçektir. Muhasebe eğitiminin

önemli bir parçası olan muhasebe öğretim elemanları, programlarının çekiciliği, ayrıcalığı ve kalitesinin oluşturulmasında önemli role sahiptirler. Muhasebe öğrencilerinin sadece teknik bilgi sahibi olmaları değil, bir danışman olabilmeleri için onları çok yönlü niteliklerle donatmak önemli hale gelmiştir. Bunun için öğretim elemanlarının iş ortamını tanınması, bu ortamın gerektirdiği bilgi ve beceriyi öğrencilerine kazandırması gerekir. Muhasebe Eğitimi Değişim Komisyonu (AECC), muhasebe programlarında teknolojiyi yaratıcı bir şekilde kullanılması gerektiğini vurgulamıştır (Fidan ve Subaşı 2015, 92).

Mevcut eğitim yöntemlerinin yeterli olmadığı durumlarda, üniversiteler profesyonel muhasebe yeterliklerini öğretmek ve geliştirmek için güncel ve çağdaş stratejiler araştırmaktadırlar (Zraa 2012, 7). Örneğin; bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, eğitimde kullanılan araç ve gereçlere de yansıyor eğitim teknolojilerini de geliştirmiştir. Böylece, eğitimde kullanılan kara tahta ve tebeşir gibi araç-gereçlerden projeksiyon, akıllı tahta, simülatör, interaktif eğitim, tablet bilgisayar, uzaktan eğitim ve eğitimsel amaçlı yazılımlar gibi modern eğitim teknolojileri kullanılmaya başlanmıştır. Kullanılan bu eğitim yöntemleri, geleneksel eğitim yöntemlerinin eksikliklerini gidererek öğrenmeyi kalıcı bir hale getirebilmekte, eğitimde kaliteyi artırabilmekte ve öğrencileri eğitim sürecine dâhil ederek aktif öğrenmeyi gerçekleştirebilmektedir. Böylece, eğitimde meydana gelebilecek olumsuzlukların etkisi minimize edilebilmektedir (Büyükarıkan ve Büyükarıkan 2014, 66).

ös
706

4. LİTERATÜR TARAMASI

Bilgi teknolojileri ve bilgisayar kullanımının öğrencilerin muhasebe dersindeki başarısına olan etkisi akademik olarak tartışılan bir konudur. Bilgi teknolojilerinin muhasebe derslerinde faydası kadar zararı da aynı doğrultuda iddia edilmektedir. Bu açıdan gerçekleşen birçok tartışma, teknolojik ürünlerin eğitime olan etkisi üzerine odaklanmaktadır. Teknolojik araçların eğitim ekipmanı olması ve öğrenci - eğitici arasında iletişim köprüsü olarak kullanılması üzerinde de durulmaktadır (Kızıl ve diğerleri 2014, 84).

Muhasebe eğitiminde teknoloji kullanımı üzerine yerli ve yabancı literatürde yapılan çalışmalardan bazıları aşağıda özetlenmiştir:

Butler ve Mautz (1996), çalışmalarında 1983 yılında Paivio and Harshman tarafından geliştirilmiş olan “Bireysel Farklılıklar Ölçeği”ni muhasebe dersi için uyarlayarak, multimedya sunumu ile öğrenme arasındaki ilişkiyi incelemişler, multimedya araçlarının tek başlarına akılda kalıcılığı artırmadığını, ancak yine de öğrencilerin multimedya araçlarını tercih konusunda daha olumlu baktıklarını tespit etmişlerdir.

Uslu (1999), çalışmasında bilgisayarın derse entegre edilmesiyle derslerin daha renkli hale getirileceğini, dersle ilgili materyalin, tasarımın, ödevlerin, sınav sonuçlarının, çeşitli ders malzemelerinin, öğretim elemanının fakültenin veya bölümün web sayfasına aktararak öğrencinin istediği yerden bunlara ulaşmasının sağlanacağını belirtmiştir.

Marriott ve diğerleri (2004), çalışmalarında İngiltere’de bulunan 2 üniversitede muhasebe

eğitimi alan lisans öğrencilerinin muhasebe eğitimlerinde BİT kullanma eğilimlerini ölçmeyi amaçlamışlardır. Sonuç olarak; lisans öğrencilerinin muhasebe dersleri ile ilgili konularda internet ve e-postayı yaygın olarak kullanma eğiliminde olduklarını, ancak geleneksel sınıf ortamında dağıtılan öğretici formlara ve çevrimiçi öğretilere isteksiz olduklarını tespit etmişlerdir.

Kalmış ve Yılmaz (2004), çalışmalarında Türkiye’deki 30 üniversitenin muhasebe eğitimini veren fakültelerinde muhasebe eğitiminin durumunu tespit etmek ve daha kaliteli bir muhasebe eğitimini için yapılması gerekenleri ortaya koymayı amaçlamışlar, lisans seviyesinde bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin eğitim ve uygulamanın yeterli düzeyde olmadığını, derslerde genelde tahta kullanıldığını ve teknolojik olanaklardan çok fazla yararlanılmadığını tespit etmişlerdir.

Hatunoğlu (2006), çalışmasında muhasebe eğitiminde bilgi teknolojisi kullanımının sunum kalitesine olan etkilerinin tespitine ilişkin bir araştırma yapmıştır. Sonuç olarak; öğrencilerin % 72.8’i gibi bir çoğunluğu öğretim elemanlarının derste multimedia aracı kullandıklarını ama kendilerine (%59.4’ü) kullanma imkânı verilmediğini belirtmişlerdir. Üniversitelerde verilen eğitimin daha çok teorik olarak verildiği ve öğrencilerin aktif eğitimin önemine dikkat çektikleri belirtilmiştir.

Toraman ve diğerleri (2008), bilgi teknolojilerinin meslek mensuplarının eğitimini üzerindeki etkilerini inceledikleri çalışmalarında, muhasebe ders programları içerisinde yer alan temel konuların hiçbirisinde, bunların bilgi teknolojilerine etkisi veya ilişkisi gibi konulara değinilmediğini belirtmişlerdir. Bu durumun bilgi teknolojisi veya sistemlerinin anlaşılmasını olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. Ayrıca, muhasebe eğitimini gören öğrencilerin ve meslek mensuplarının bilgi teknolojisi konusunun önemi konusunda bilinçlendirilmeleri gerektiğine dikkat çekmişlerdir.

Çankaya ve Dinç (2009), bilgi teknolojileri ile desteklenen muhasebe derslerinin öğrenciler üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla yaptıkları çalışmada akademik başarı, algı ve yargı açısından powerpoint ile ders gören öğrencilerin klasik usulde ders görenlere göre daha başarılı ve olumlu düşüncelere sahip olduklarını tespit etmişlerdir.

Jebeile ve Abeysekera (2010), Avustralya’da lisans öğrencilerine yönelik muhasebeye giriş kursunda interaktif çevrimiçi bilgisayar destekli eğitim modülünün başlatılmasını değerlendirmek amaçlı yaptıkları çalışma sonucunda, nakit akım tablosu düzenlemekte zorluk yaşayan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun bu modülü kullanarak yaptıkları hataları görme imkânına sahip olacakları ve böylece daha kolay tablo düzenleyecekleri yargısına ulaşmışlardır.

Fidan (2012), powerpoint ve klasik usulde muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe dersinin anlaşılabilmesi açısından algı ve yargılarında farklılıklar olup olmadığını tespit etmek için yaptığı çalışmasında, bilgi teknolojisi araçlarının mevcut eğitim yöntemlerinin eksikliklerini gidermek ve muhasebe dersine karşı öğrencilerin olumsuz düşüncelerinin giderilmesi amacıyla bir araç olarak kullanımının sağlanması gerektiğini belirtmiştir.

Yüksel ve Olpak (2014), çalışmalarında sosyal medya araçlarından biri olan Facebook’un

derste kullanımının yararlı bir uygulama olması, dersi tekrar imkânı sağlaması, iletişim imkânı sağlaması, dersi ilgi çekici hale getirmesi ve farklı bir deneyim olması gibi olumlu özelliklerinin olduğunu belirtmiş ve öğrencilerin büyük bir kısmının aldıkları eğitimden memnun kaldıklarını ortaya koymuştur.

Kızıl ve diğerleri (2014), çalışmalarında bilgi teknolojileri ve bilgisayar kullanımının öğrencilerin muhasebe dersindeki başarısına etkisini incelemişlerdir. Sonuç olarak; muhasebe eğitimi alan öğrencilerin bilgisayar ve teknolojiyi eğitime sağladıkları fayda ile ilişkilendirdiği tespit edilmiştir. Ayrıca, muhasebe eğitiminde bilgi teknolojisi aracı kullanımı, çoğu öğrenciye göre muhasebe derslerini daha anlaşılır hale getirmektedir. Diğer yandan, öğrenciler yoğun bir şekilde derslerde bilgi teknolojisi kullanımının sınav sonuçlarına olumlu yansıdığını düşünmektedir.

ÖS
708

Fidan ve diğerleri (2015), çalışmalarında geleceğin muhasebe meslek mensubu adayları olan öğrencilerin, lisans eğitimleri süresince aldıkları muhasebe derslerinde bilişim teknolojilerinden ne kadar faydalandıklarını ve bu konudaki görüşlerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Çalışmada, öğrenciler muhasebe derslerinde mutlaka bilgisayar, projeksiyon cihazları ve muhasebe yazılım programlarının kullanılması gerektiğini ve en fazla teknolojik ders materyali olarak sunum programları ve sosyal ağların kullanıldığını belirtmişlerdir. Ayrıca, öğrencilerin teknolojik araçlara sahiplik oranları yüksek olmakla birlikte, muhasebe derslerine ve sınavlarına hazırlanırken teknolojiden faydalanmadıklarını belirttikleri görülmüştür. Diğer yandan öğrencilerin, teknoloji kullanımının muhasebe derslerinde başarıyı ve ilgiyi arttırdığı, muhasebe derslerini sevmeyi sağladığı ve anlamayı kolaylaştırdığı düşünceleri hakkında kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

Güneş ve diğerleri (2017), çalışmalarında muhasebe eğitimi alan lisans öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik tutumlarını incelemişlerdir. Araştırma bulgularına göre; öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik tutumlarının okudukları bölümlere göre anlamlı düzeyde değişmediği belirlenmiştir. Bununla birlikte, öğrencilerin tutumlarının cinsiyet, kendilerine ait bilgisayar olup olmaması, internet erişim imkânı ve internet kullanım süreleri açısından anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları, muhasebe eğitimi alan ve gelecekte mesleklerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden sıklıkla yararlanacak öğrencilerin tutumlarını ortaya koymuş ve eğitim süreçlerinde onlara sunulan bilgi ve iletişim teknolojileri olanakları hakkında öneriler sunulmuştur.

Yapılan literatür taramasında genel olarak elde edilen sonuçlar; muhasebe eğitiminde teknolojinin ve dolayısıyla bilgi teknolojisi araçları kullanmanın eğitim sürecini olumlu etkilediği yönündedir.

5. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın amacı, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF son sınıf öğrencilerinin, şimdiye kadar aldıkları muhasebe derslerinde teknolojiden ne kadar faydalandıklarını, muhasebe derslerinde hangi teknolojik donanım ve yazılım araçlarının mutlaka kullanılması gerektiği ile

ilgili görüşlerini, muhasebe dersleri veren öğretim elemanının/elemanlarının hangi teknolojik ders materyallerini kullandıkları ile ilgili görüşlerini belirlemek ve dersi veren öğretim elemanının/elemanlarının teknolojiyi kullanma düzeyi hakkında bir tespitte bulunmaktadır.

6. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Araştırma, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF son sınıf öğrencilerinin şimdiye kadar aldıkları muhasebe derslerinde teknolojiden ne kadar faydalandıklarını, muhasebe derslerinde hangi teknolojik donanım ve yazılım araçlarının mutlaka kullanılması gerektiği ile ilgili görüşleri ile muhasebe dersleri veren öğretim elemanının/elemanlarının hangi teknolojik ders materyallerini kullandığına ilişkin görüşlerini yansıtması, dersi veren öğretim elemanının/elemanlarının teknolojiyi kullanma düzeyi hakkında genel bir fikir vermesi ve öğrenciler açısından muhasebe derslerinde hangi teknolojik donanım ve yazılım araçlarının kullanılması ile eğitimin anlaşılabilirliğinin artacağına ilişkin belirlenmesine ışık tutması açısından önemlilik arz etmektedir.

ÖS
709

7. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

Bu çalışmada; örnekleme alınan öğrencilerin ankete verdikleri cevapların muhasebe derslerinde teknoloji kullanımının belirlenmesiyle ilgili görüşler yansıttığı ve görüşlerine başvurulmuş öğrencilerin samimi oldukları varsayılmıştır.

8. ARAŞTIRMANIN SINIRLARI

Bu çalışma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF İşletme, İktisat, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü son sınıf öğrencileri ile sınırlıdır. Ayrıca, öğrencilerin muhasebe derslerinde teknoloji kullanımı ile ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik olan anket 28 soru ile sınırlı tutulmuştur.

9. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE BULGULAR

Çalışmada, öğrencilerin muhasebe derslerinde teknoloji kullanımına yönelik görüşlerini belirlemeye yönelik anket, Fidan ve diğerlerinin (2015) yaptığı çalışmadan alınmıştır. Çalışmada, basit tesadüfi örnekleme yöntemine göre örneklem oluşturulmuştur. Ana kütle içerisinde yer alan öğrenci sayısının 166 olduğu saptanmıştır. Bu sayı baz alınarak, ana kütle temsil etmek üzere örnek büyüklüğü aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmıştır (Yamane 1973, 133):

$$n = \frac{NP(1-P)Z^2}{(N-1)d^2 + P(1-P)Z^2}$$

Formül (1)'de ki n: Örnek kütle büyüklüğü, N: Evren büyüklüğü, P: Olayın gerçekleşme olasılığı, (1-P) : Olayın gerçekleşmeme olasılığı, α : Önem düzeyi, Z : % (1- α) düzeyinde Z test değeri, d: Hata payını ifade etmektedir. P=0,50 ve % 5 hata payı ile ana kütle temsil edecek olan örnek büyüklüğü 118 olarak hesaplanmıştır. Dağıtılan 150 anketten 118 tanesi cevaplanarak geri dönmüş, ancak 2 anketin hatalı ve eksik doldurulması nedeni ile geriye kalan 116 anket araştırma kapsamına alınmıştır. Bu sayı, örneklem büyüklüğü için yeterlidir.

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır. İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında t-testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında tek yönlü Anova testi kullanılmıştır. Anova testi sonrasında farklılıkları belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analizi olarak Scheffe testi kullanılmıştır.

ös
710

9.1. Araştırma Bulguları ve Değerlendirilmesi

Aşağıdaki Tablo 1, araştırmaya katılan öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerini göstermektedir.

Tablo 1. Öğrencilerin Tanımlayıcı Özellikleri

Tablolar	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Bayan	61	52,6
	Erkek	55	47,4
Yaş	21-24	104	89,7
	25 ve üstü	12	10,3
Bölüm	İşletme	36	31,0
	İktisat	41	35,3
	Kamu Yönetimi	39	33,6
Not Ortalaması	2,50 Ve Altı	18	15,5
	2,51-3,0	55	47,4
	3,01 ve üzeri	43	37,1
Gelecekte Muhasebe Alanında Çalışmayı Düşünme Durumu	Evet	63	54,3
	Hayır	53	45,7
	Genel Muhasebe	115	99,1
	Finansal Tablolar Analizi	63	54,3

Fatma Temelli

Son Sınıfa Kadar Alınan Muhasebe Dersleri	Maliyet Muhasebesi	57	49,1
	Muhasebe Denetimi	28	24,1
	Bilgisayarlı Muhasebe	6	5,2
	Uzmanlık Muhasebesi	6	5,2
Kendine Ait Bilgisayarı Olma Durumu	Evet	61	52,6
	Hayır	55	47,4
Kendine Ait Akıllı Cep Telefonu Olma Durumu	Evet	115	99,1
	Hayır	1	0,9
Üniversitede Kablosuz İnternet Hizmeti Olma Durumu	Evet	99	85,3
	Hayır	17	14,7
Kablosuz İnternet Hizmetinden Düzenli Olarak Faydalanma Durumu	Evet	47	40,5
	Hayır	69	59,5
Muhasebe Derslerine Çalışmak İçin Faydalanılan İnternet Siteleri Olma Durumu	Evet	38	32,8
	Hayır	78	67,2
Bir Muhasebe Paket Programını Yeterli Seviyede Kullanabileceğini Düşünme Durumu	Evet	30	25,9
	Hayır	86	74,1
Muhasebe Derslerine Hazırlanırken Teknolojiden Faydalanma Durumu	Evet	59	50,9
	Hayır	57	49,1
Muhasebe Dersleri İle İlgili Sınavlara Hazırlanırken Teknolojiden Faydalanma Durumu	Evet	68	58,6
	Hayır	48	41,4

**ÖS
711**

Tablo 1’de de görüldüğü üzere, araştırmaya katılan öğrencilerin 61’i (%52,6) bayan, 55’i (%47,4) erkektir. Öğrencilerin 104’ü (%89,7) 21-24, 12’si (%10,3) 25 ve üstü yaşa sahiptir. Öğrencilerin 36’sı (%31,0) işletme, 41’i (%35,3) iktisat, 39’u (%33,6) siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümü öğrencisidir. Öğrencilerin 18’i (%15,5) 2,50 ve altı, 55’i (%47,4) 2,51-3,0, 43’ü (%37,1) 3,01 ve üzeri not ortalamasına sahiptir. Öğrencilerin 63’ü (%54,3) gelecekte

muhasebe alanında çalışmayı düşünmekte, 53'ü (%45,7) ise düşünmemektedir.

Tablo 1'de de görüldüğü üzere, son sınıfa kadar alınan muhasebe derslerine göre öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar; genel muhasebe dersine göre 115'i (%99,1) evet ve 1'i (%0,9) hayır olarak, finansal tablolar analizi dersine göre 63'ü (%54,3) evet ve 53'ü (%45,7) hayır olarak, maliyet muhasebesi dersine göre 57'si (%49,1) evet ve 59'u (%50,9) hayır olarak, muhasebe denetimi dersine göre 28'i (%24,1) evet ve 88'i (%75,9) hayır olarak, bilgisayarlı muhasebe dersine göre 6'sı (%5,2) evet ve 110'u (%94,8) hayır olarak ve uzmanlık muhasebesi dersine göre 6'sı (%5,2) evet ve 110'u (%94,8) hayır olarak dağılmaktadır. Bilgisayarlı muhasebe dersi İİBF'de verilen bir ders olmamakla birlikte, bu dersi aldıklarını belirten öğrencilerin daha öncesinde meslek yüksekokullarında öğrenim görmüş ve muhasebe eğitimi almış oldukları düşünülmektedir. Bu öğrenciler muhtemelen, öncesinde meslek yüksekokulunda öğrenim gördükleri ön lisans programından fakültenin ilgili lisans programına dikey geçiş yapmış olabilirler veya meslek yüksekokulunda ön lisans eğitimlerini tamamlayıp sonrasında fakültede lisans eğitimine başlamış olabilirler.

ös
712

Tablo 1'de de görüldüğü üzere, öğrencilerin 61'inin (%52,6) kendilerine ait bilgisayarını bulmakta ve 55'inin (%47,4) bulunmamaktadır.

Öğrencilerin 115'inin (%99,1) kendilerine ait akıllı cep telefonu bulmakta ve 1'inin (%0,9) bulunmamaktadır. Öğrencilerin 99'u (%85,3) üniversitede kablosuz internet hizmeti olma durumuna ilişkin soruya evet, 17'si (%14,7) hayır cevabını vermiştir.

Öğrencilerin 47'si (%40,5) kablosuz internet hizmetinden düzenli olarak faydalanma durumuna ilişkin soruya evet, 69'u (%59,5) hayır cevabını vermiştir.

Öğrencilerin 38'i (%32,8) muhasebe derslerine çalışmak için faydalandıkları internet siteleri olma durumuna ilişkin soruya evet, 78'i (%67,2) hayır cevabını vermiştir.

Öğrencilerin 30'u (%25,9) bir muhasebe paket programını yeterli seviyede kullanabileceğini düşünme durumuna ilişkin soruya evet, 86'sı (%74,1) hayır cevabını vermiştir.

Öğrencilerin 59'u (%50,9) muhasebe derslerine hazırlanırken teknolojiden faydalanma durumuna ilişkin soruya evet, 57'si (%49,1) hayır cevabını vermiştir.

Öğrencilerin 68'i (%58,6) muhasebe dersleri ile ilgili sınavlara hazırlanırken teknolojiden faydalanma durumuna ilişkin soruya evet, 48'i (%41,4) hayır cevabını vermiştir.

Aşağıdaki Tablo 2, öğrencilerin muhasebe derslerinde mutlaka kullanılması gereken teknolojik donanımlar ve yazılımlar ile öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde kullandıkları teknolojik ders materyallerine ilişkin görüşlerini göstermektedir.

Tablo 2. Muhasebe Derslerinde Mutlaka Kullanılması Gereken Teknolojik Donanımlar ve Yazılımlar İle Öğretim Elemanlarının Muhasebe Derslerinde Kullandıkları Teknolojik Ders Materyallerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Tablolar	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Muhasebe derslerinde mutlaka kullanılması gereken teknolojik donanımlara ilişkin görüşler	Projeksiyon	90	77,6
	Sunum Kumandası	60	51,7
	Akıllı Tahta	88	75,9
	TV	16	13,8
	Mikrofon Hoparlör	28	24,1
	Video Konferans Cihazı	33	28,4
	Dökümantasyon Kamera	18	15,5
	Lazer İşaretleme Kalemi	43	37,1
	Sabit Bilgisayar	44	37,9
	Taşınabilir Bilgisayar	67	57,8
	Cd, Dvd, Blueray	20	17,2
	Elektronik Ölçme ve Değerlendirme Sistemi	34	29,3
	Tepegöz	38	32,8
	Diğer	1	0,9
Muhasebe derslerinde mutlaka kullanılması gereken teknolojik yazılımlara ilişkin görüşler	Kişisel Web Sitesi	36	31,0
	İnternet Tabanlı Muhasebe Yazılım Programları	90	77,6
	Bulut Depolama Araçları	25	21,6
	Sosyal Gruplar	25	21,6
	Ofis Uygulamaları	74	63,8
	Sosyal Ağlar	28	24,1

ös
714

	Paket Muhasebe Yazılım Programları	75	64,7
	Sabit Bilgisayar	44	37,9
	E-posta	34	29,3
Muhasebe derslerinde kullanılan teknolojik ders materyalleri	Sunum Programı Kullanma	53	45,7
	Akıllı Tahta Kullanma	37	31,9
	Elektronik Ölçme ve Değerlendirme Sistemi Kullanma	7	6,0
	Akıllı Cep Telefonu Uygulamalarından Faydalanma	11	9,5
	Video Konferans, Video Kamera Uygulamaları Kullanma	11	9,5
	İnternet Sitelerinden Faydalanma	35	30,2
	Kendi Kişisel Sitesine Yönlendirme	6	5,2
	Ödevlerin ve Ders Notlarının Paylaşımında Elektronik Postasından Faydalanma	19	16,4
	Ödevlerin ve Ders Notlarının Paylaşımında Sosyal Ağlardan Faydalanma	16	13,8
	İnternet Tabanlı Muhasebe Programı Kullanma	9	7,8
	Paket Muhasebe Yazılım Programı Kullanma	6	5,2

Tablo 2’de de görüldüğü üzere, muhasebe derslerinde mutlaka kullanılması gereken teknolojik donanımlara ilişkin görüşlerine göre; projeksiyon cihazı için öğrencilerin 90’ı (%77,6) evet ve 26’sı (%22,4) hayır cevabını, sunum kumandası için öğrencilerin 60’ı (%51,7) evet ve 56’sı (%48,3) hayır cevabını, akıllı tahta için öğrencilerin 88’i (%75,9) evet ve 28’i (%24,1) hayır cevabını, TV için öğrencilerin 16’sı (%13,8) evet ve 100’ü (%86,2) hayır cevabını, mikrofon/hoparlör için öğrencilerin 28’i (%24,1) evet ve 88’i (%75,9) hayır cevabını, video konferans cihazı için öğrencilerin 33’ü (%28,4) evet ve 83’ü (%71,6) hayır cevabını, dökümantasyon kamera için öğrencilerin 18’i (%15,5) evet ve 98’i (%84,5) hayır cevabını, lazer işaret kalemi için öğrencilerin 43’ü (%37,1) evet ve 73’ü (%62,9) hayır cevabını, sabit bilgisayar için öğrencilerin 44’ü (%37,9) evet ve 72’si (%62,1) hayır cevabını, taşınabilir bilgisayar için öğrencilerin 67’si (%57,8) evet ve 49’u (%42,2) hayır cevabını, CD, DVD ve Blureay için öğrencilerin 20’si (%17,2) evet ve 96’sı (%82,8) hayır cevabını, elektronik ölçme ve değerlendirme sistemi için öğrencilerin 34’ü (%29,3) evet ve 82’si (%70,7) hayır cevabını, tepegöz için öğrencilerin 38’i (%32,8) evet ve 78’i (%67,2) hayır cevabını ve son olarak diğer seçenek için öğrencilerin 1’i (%0,9) evet ve 115’i (%99,1) hayır cevabını vermiştir.

Tablo 2’de de görüldüğü üzere, muhasebe derslerinde mutlaka kullanılması gereken teknolojik yazılımlara ilişkin görüşlerine göre; kişisel web sitesi için öğrencilerin 36’sı (%31,0)

evet ve 80'i (%69,0) hayır cevabını, internet tabanlı muhasebe yazılım programları için öğrencilerin 90'ı (%77,6) evet ve 26'sı (%22,4) hayır cevabını, bulut depolama araçları için öğrencilerin 25'i (%21,6) evet ve 91'i (%78,4) hayır cevabını, sosyal gruplar için öğrencilerin 25'i (%21,6) evet ve 91'i (%78,4) hayır cevabını, ofis uygulamaları için öğrencilerin 74'ü (%63,8) evet ve 42'si (%36,2) hayır cevabını, sosyal ağlar için öğrencilerin 28'i (%24,1) evet ve 88'i (%75,9) hayır cevabını, paket muhasebe yazılım programları için öğrencilerin 75'i (%64,7) evet ve 41'i (%35,3) hayır cevabını, sabit bilgisayar için öğrencilerin 44'ü (%37,9) evet ve 72'si (%62,1) hayır cevabını ve son olarak e-posta için öğrencilerin 34'ü (%29,3) evet ve 82'si (%70,7) hayır cevabını vermiştir.

Tablo 2'de de görüldüğü üzere, öğrencilerin muhasebe derslerinde öğretim elemanı tarafından kullanılan teknolojik ders materyallerine ilişkin görüşlerine göre; öğretim elemanının sunum programı kullanma durumuna ilişkin öğrencilerin 53'ü (%45,7) evet ve 63'ü (%54,3) hayır cevabını, öğretim elemanının akıllı tahta kullanma durumuna ilişkin öğrencilerin 37'si (%31,9) evet ve 79'u (%68,1) hayır cevabını, öğretim elemanının elektronik ölçme ve değerlendirme sistemi kullanma durumuna ilişkin öğrencilerin 7'si (%6,0) evet ve 109'u (%94,0) hayır cevabını, öğretim elemanının akıllı cep telefonu uygulamalarından faydalanma durumuna ilişkin öğrencilerin 11'i (%9,5) evet ve 105'i (%90,5) hayır cevabını, öğretim elemanının video konferans-video kamera uygulamalarını kullanma durumuna ilişkin öğrencilerin 11'i (%9,5) evet ve 105'i (%90,5) hayır cevabını, öğretim elemanının internet sitelerinden faydalanma durumuna ilişkin öğrencilerin 35'i (%30,2) evet ve 81'i (%69,8) hayır cevabını, öğretim elemanının kendi kişisel web sitesine yönlendirme durumuna ilişkin öğrencilerin 6'sı (%5,2) evet ve 110'u (%94,8) hayır cevabını, öğretim elemanının ödevlerin ve ders notlarının paylaşımında elektronik postadan faydalanma durumuna ilişkin öğrencilerin 19'u (%16,4) evet ve 97'si (%83,6) hayır cevabını, öğretim elemanının ödevlerin ve ders notlarının paylaşımında sosyal ağlardan faydalanma durumuna ilişkin öğrencilerin 16'sı (%13,8) evet ve 100'ü (%86,2) hayır cevabını, öğretim elemanının internet tabanlı muhasebe programı kullanma durumuna ilişkin öğrencilerin 9'u (%7,8) evet ve 107'si (%92,2) hayır cevabını ve son olarak öğretim elemanının paket muhasebe yazılım programı kullanma durumuna ilişkin öğrencilerin 6'sı (%5,2) evet ve 110'u (%94,8) hayır cevabını vermiştir.

Öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde teknolojik ders materyali kullanma düzeyi minimum 0 puan, maksimum ise 11 puan alabilmektedir.

Alınan puanın yükselmesi, öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde teknolojik ders materyali kullanma düzeyinin yükseldiğini göstermektedir.

Muhasebe derslerinde teknolojik ders materyali kullanma düzeyi ortalaması 1,810'dur ve bu puan, öğrenci algılarına göre öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde çok düşük düzeyde teknolojik ders materyali kullanma durumunu göstermektedir.

Aşağıdaki Tablo 3, öğrenci algılarına göre muhasebe derslerinde teknolojik ders materyali kullanma düzeyinin öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine göre karşılaştırılmasını göstermektedir.

Tablo 3. Öğrenci Algılarına Göre Muhasebe Derslerinde Teknolojik Ders Materyali Kullanma Düzeyinin Tanımlayıcı Özelliklere Göre Karşılaştırılması

Demografik Özellikler	n	Teknolojik Ders Materyali Kullanma
Cinsiyet		Ort±SS
Bayan	61	1,754±1,980
Erkek	55	1,873±1,982
t=		-0,322
p=		0,748
Bölüm		Ort±SS
İşletme	36	2,444±2,076
İktisat	41	1,683±1,795
SBKY	39	1,359±1,953
F=		3,071
p=		0,050
PostHoc=		1>3 (p<0.05)
Not Ortalaması		Ort±SS
2,50 ve altı	18	1,944±2,287
2,51-3,0	55	1,727±1,705
3,01 ve üzeri	43	1,861±2,189
F=		0,103
p=		0,903
Gelecekte Muhasebe Alanında Çalışmayı Düşünme Durumu		Ort±SS
Evet	63	2,032±2,170
Hayır	53	1,547±1,693
t=		1,322
p=		0,189

ÖS
716

Tablo 3’de de görüldüğü üzere, teknolojik ders materyali kullanma puanları öğrencilerin cinsiyet, not ortalaması ve muhasebe alanında çalışmayı düşünme durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$). Öğrencilerin teknolojik ders materyali kullanma puanları bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F=3,071$; $p=0.05<0.05$). Farkın nedeni, bölümü İşletme olan öğrencilerin teknolojik ders materyali kullanma puanlarının bölümü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi olan öğrencilerin teknolojik ders materyali kullanma puanlarından yüksek olmasıdır ($p<0.05$).

10. SONUÇ

Çalışmada, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF İşletme, İktisat ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü son sınıf öğrencilerinin şimdiye kadar aldıkları muhasebe derslerinde teknolojiden ne kadar faydalandıkları, muhasebe derslerinde hangi teknolojik donanım ve yazılım araçlarının mutlaka kullanılması gerektiği ile ilgili görüşleri ile muhasebe dersleri veren öğretim elemanının/elemanlarının hangi teknolojik ders materyallerini kullandığına ilişkin

görüşleri ve dersi veren öğretim elemanının/elemanlarının teknolojiyi ne düzeyde kullandığı hakkında genel bir fikir edinilmeye çalışılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu bayandır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu 21-24 yaş aralığındadır. Öğrencilerin çoğunluğu İktisat bölümündendir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun not ortalaması 2.51-3.00 arasında değişmektedir. Ayrıca, öğrencilerin çoğunluğu gelecekte muhasebe alanında çalışmayı düşünmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin neredeyse tamamının genel muhasebe (muhasebeye giriş, finansal muhasebe, genel muhasebe I-II, envanter ve bilanço, dönem sonu işlemleri muhasebesi gibi dersler) dersini aldıkları tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kendilerine ait akıllı cep telefonu olduğu ve üniversitelerinde kablosuz internet hizmeti olduğunu belirttiği görülmüştür. Öğrencilerin yarısından fazlasının kendisine ait bilgisayarı olduğu, muhasebe derslerine hazırlanırken ve yine muhasebe dersleri ile ilgili sınavlara hazırlanırken teknolojiden faydalandıklarını belirttikleri tespit edilmiştir.

**ÖS
717**

Araştırmaya katılan öğrencilerin verdikleri cevaplara göre, öğrenciler muhasebe derslerinde teknolojik donanım aracı olarak en fazla projeksiyon cihazı ve akıllı tahta kullanılarak ders anlatılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrenciler muhasebe derslerinde teknolojik yazılım aracı olarak ise en fazla internet tabanlı muhasebe yazılım programları, sonrasında paket muhasebe yazılım programları ve ofis uygulamalarının kullanılarak ders anlatılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, şimdiye kadar aldıkları muhasebe derslerinde, belirtilen teknolojik ders materyallerini dersi veren öğretim elemanının kullanıp kullanmadığı ile ilgili soruya sadece “Evet” cevabını verenlerin, dersi veren öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde teknolojik ders materyalleri olarak en fazla sunum programları (Powerpoint gibi), sonrasında da akıllı tahta ve internet sitelerini kullandığını belirttikleri tespit edilmiştir.

Araştırma bulgularına göre; öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde teknolojik ders materyali kullanma düzeyi minimum 0 puan, maksimum ise 11 puan alabilmektedirler. Alınan puanın yükselmesi, öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde teknolojik ders materyali kullanma düzeyinin yükseldiğini göstermektedir. Muhasebe derslerinde teknolojik ders materyali kullanma düzeyi ortalaması 1,810'dur ve bu puan, öğrenci algılarına göre öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde çok düşük düzeyde teknolojik ders materyali kullanma durumunu göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin teknolojik ders materyali kullanma puanları cinsiyet, not ortalaması ve muhasebe alanında çalışmayı düşünme durumuna göre anlamlı farklılık göstermemiştir. Öğrencilerin teknolojik ders materyali kullanma puanları bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık göstermiştir. Farklılığın nedeni, bölümü İşletme olan öğrencilerin teknolojik ders materyali kullanma puanlarının, bölümü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi olan öğrencilerin teknolojik ders materyali kullanma puanlarından yüksek olmasıdır.

Sonuç olarak; günümüzde muhasebe disiplini teknolojik olanaklarla desteklenmekte ve

muhasebe eğitimi alan öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılarak eğitilmeleri hususu önem taşımaktadır. Muhasebe derslerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden, sunum amaçlı faydalanmanın çok daha ötesinde farklı amaçlar için de faydalanılması gerekmektedir. Gelişim ve yeniliğe açık bir muhasebe eğitiminden bahsedebilmek için ilgili öğretim elemanlarının, çeşitli teknolojik donanım-yazılım araç ve gereçlerini, teknolojik ders materyallerini daha fazla kullanması ve bu konuda kendini sürekli geliştirmesi gerekmekte ve bilgi ve iletişim teknolojilerinin muhasebe derslerinde kullanımından daha fazla verim elde edilebilmesi için de üniversitelerde öğrencilere sunulan teknolojik olanakların artırılması önemlilik arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- ös**
718
- Bekçi, İ., İ. Titiz ve N. Ömürbek. 2006. “Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersine Bakış Açıklarına İlişkin Bir Araştırma, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 29, 166-175.
- Bodner G. H. ve W. S. Hopwood, 1993. Accounting Information Systems, Englewood Cliffs, NU, Prentice Hall.
- Boyd, D.T., Sanithia C. Boyd ve William L. Boyd, 2000. “Changes in Accounting Education: Improving Principles Content for Better Understanding”, Journal of Education For Business, September/October.
- Butler, J. B. ve R. D. Mautz, 1996. “Multimedia Presentations and Learning: A Laboratory Experiment”, Issues in Accounting Education, 11 (2), 259–280.
- Büyükarıkan, B. ve U. Büyükarıkan. 2014. “Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Analizi”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 3 (5), 65-79.
- Çankaya, F. ve E. Dinç. 2009. “Powerpoint ve Klasik Usulde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıkların Tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde Bir Araştırma” Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17 (1), 28-52.
- Çukacı, Y. C. ve İ. Elagöz. 2006. “Muhasebe Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntemleri İle Öğrenme Stilllerinin İlişkinin Ortaya Konulması ve Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde Bir Uygulama”, Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF Dergisi, 21 (1), 147-164.
- Demirkan, Ş. 2001. Muhasebe Eğitim Yöntemleri, XX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Muhasebe Eğitiminde Yeni Ufuklar, 23-27 Mayıs.
- Fındık, H. 2016. Türkiye’de Muhasebe Eğitimi içinde “Bölüm 1: Ortaöğretim Düzeyinde Muhasebe Eğitimi”, ss. 5-53, Editör: Ahmet Gökgöz, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.
- Fidan, M. E. 2012. “Üniversitelerde Muhasebe Dersini Powerpoint Sunumu Ve Klasik Yöntem

İle Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıklar: Bilecik Üniversitesi Örneği”, Journal of Yasar University, 25 (7), 4281-4306.

Fidan, M. E., Ü. Aslan ve Ş. Subaşı. 2015. “Muhasebe Derslerinde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Öğrenci Görüşleri”, Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies, 1 (2), 34-61.

Fidan, M. E. ve Ş. Subaşı. 2015. “Türkiye’deki Muhasebe Öğretim Elemanlarının Sayısal Çağda Teknoloji Kullanımına İlişkin Durum Tespiti”, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6 (1), 85-112.

Gökçen, G. 1998. “Uygulamacıların Muhasebe Eğitiminden Beklentileri”, Muhasebe-Finansman Dergisi, T.C. Marmara Üniversitesi Muhasebe Araştırma Merkezi, 7 (9), 43-50.

Güneş, E., M. Yüksel ve H. P. Kaya. 2017. “Muhasebe Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutumları”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 18 (1), 367-382.

Hatunoğlu, Z. 2006. “Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Kullanımının Sunum Kalitesine Olan Etkilerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 30, 190-200.

IFAC, 2010. Handbook Of International Education Pronouncements, <http://www.ifac.org>. (Erişim Tarihi: 20 Şubat 2014).

Jebeile, S. ve I. Abeysekera I. 2010. “The Spread of ICT Innovation In Accounting Education”. International Journal of Teaching and Learning in Higher Education, 22(2), 158-168.

Karalar, R. 1995. İşletme Politikası, Etham Matbaası, Eskişehir.

Kalmış, H. ve B. B. Yılmaz. 2004. Lisans Seviyesindeki Muhasebe Eğitiminin Mevcut Durumu Ve Geliştirilmesi İçin Yapılması Gereken Geliştirmeler, XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Antalya, 37-51.

Karapınar, A. 2001. Avrupa Topluluğu Ülkelerinde Muhasebe Eğitimi ve Ülkemiz Muhasebe Eğitimi ile Karşılaştırılması, XX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Muhasebe Eğitiminde Yeni Ufuklar, 23- 27 Mayıs.

Kızıl, C., S. E. Şeker ve D. Bozan. 2014. “Bilgi Teknolojileri ve Bilgisayar Kullanımının Öğrencilerin Muhasebe Dersindeki Başarısına Etkisi”, The Journal of Operations Research, Statistics, Econometrics and Management Information Systems, 2 (2), 77-97.

Marriott, N., P. Marriott ve N. Selwyn. 2004. “Accounting Undergraduates’ Changing Use of ICT and Their Views On Using The İnternet In Higher Education – A Research Note”, Accounting Education, 13 (1), 117-130.

Şimşek, N. 1997. Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı, Anıl Matbaa ve Cilt Evi, Ankara.

Toraman, C., Y. Ülker ve M. Uçar. 2008. “Bilgi teknolojileri ve Meslek Mensuplarının Eğitimi Üzerindeki Etkileri”, EKEV Akademi Dergisi, 37, 15-26.

Uçar, M. ve S. Ertürk, 1999. Tekdüzen Muhasebe Sitemine Uygun Uygulamalı Bilgisayarlı Muhasebe, 4. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

Uslu, S. 1999. Bilgi Teknolojisindeki Gelişmelerin Işığında Muhasebe Mesleği ve Uygulamalar, IV. Türkiye Muhasebe Denetimi Sempozyumu, 5-9 Mayıs, Antalya.

United Nations Educational, Scientific And Cultural Organization [UNESCO]. 2006. <http://www2.unescobkk.org> (Erişim Tarihi: 16.09.2015).

Zaif, F. ve A. Karapınar. 2002. Muhasebe Eğitiminde Değişim İhtiyacı. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 3, 111-134.

Zaif, F. ve Y. Ayanoğlu. 2007. “Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye’de Bir İnceleme”, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 9 (1), 115-136.

Zeytin, M. 2016. Türkiye Muhasebe Eğitimi içinde “Bölüm 3: Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi”, ss.107-156, Editör: Ahmet Gökgöz, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.

Zraa, W. 2012. “The Effect of Cooperative Learning Method on Students’ Perceptions of Empowerment and the Development of Professional Accounting Competencies”. Doctor of Philosophy, University of Southern Queensland, Australia.

Tatar, E. ve E. Tatar 2007. “Öğrenme Stillerine Dayalı Öğretim”, Kafkas Üniversitesi Dergisi, 20, 126-130.

Yamane, T. 1973. Statistics: An Introductory Analysis, Harper & Row, New York.

Yüksel, M. ve Y. Z. Olpak. 2014. “Facebook’un Eğitimde Kullanılması: Muhasebe Eğitiminde Bir Uygulama”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 15 (1), 171-186.